

บทที่ 3

คำว่าจำป๊ะและจำป๊ะที่เป็นการแสดง

บทนี้เป็นการศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับความเป็นมาและลักษณะของจำป๊ะที่เป็นการแสดง เพื่อให้ได้ข้อสรุปสำหรับนำไปใช้ในการตอบคำถามการวิจัยข้อที่ 1 คือ “คำว่าจำป๊ะมีที่มาอย่างไร” รวมทั้งเพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการศึกษาความเชื่อมโยงระหว่างจำป๊ะที่เป็นการแสดงกับจำป๊ะที่เป็นของกินเพื่อตอบคำถามการวิจัยข้อที่ 2 คือ “ทำไมจึงเรียกน้ำแข็งไสว่าจำป๊ะ” ต่อไป

คำสัมภาษณ์เกี่ยวกับจำป๊ะที่เป็นการแสดง

เมื่อดำเนินการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับจำป๊ะที่เป็นการแสดงแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลภาคสนามด้วยการสัมภาษณ์ผู้บริโภครจำป๊ะ ที่มีประสบการณ์ตรงในการชมการแสดงจำป๊ะ ซึ่งได้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับลักษณะของการแสดงจำป๊ะดังนี้

วิภาดา ประสารทรัพย์ (2555) อายุ 48 ปี กล่าวถึงความเข้าใจของตนเองในเรื่องจำป๊ะว่า “ที่มหาสารคาม สมัยเด็กประมาณ 10 ขวบ รู้ว่าเป็นโจวโป๊ ใครๆก็พูดถึง เมื่อมีงานวัด เป็นผู้หญิงโจวโป๊ เปิดเผยส่วนสงวน คนดูส่วนใหญ่เป็นผู้ชาย ไม่เคยเข้าไปดู แต่เห็นหน้าวิกมีป้ายคำว่าจำป๊ะ พร้อมกับรูปภาพผู้หญิงสวยๆ ต่อมาเปลี่ยนเป็นวิกเมียงู คล้ายๆจำป๊ะ ตอนแรกคิดว่าเป็นการแสดงมนุษย์ประหลาด ที่จริงเป็นผู้หญิงโป๊ พวกผู้ชายจะรู้ว่าเมียงูคือจำป๊ะ”

ตรีภพ ชินบุรณ์ (2555) อายุประมาณ 50 ปี อธิบายว่า “จำป๊ะเป็นการเต้นระบำโป๊ มีผู้หญิงกลุ่มหนึ่งยืนออกมาเต้นตามจังหวะเพลงบนเวที ตอนจบก็ถอดเสื้อผ้าวิ่งเข้าโรงไป สมัยเด็กๆ ก็เรียกการแสดงอย่างนั้นว่าจำป๊ะ แต่พอเริ่มเป็นหนุ่มไม่เห็นมีป้ายโฆษณาว่าเป็นโรงจำป๊ะแล้ว ในงานวัดงานเทศกาลประจำปีที่นครพนมจะมีป้ายว่าเมียงู ก็เหมือนกับเต้นจำป๊ะ ทางอีสานเรียกกันว่าสามอย่างบาท คือ จำ 1 บาท สามารถจับอวัยวะของผู้หญิงที่มาเต้นได้ 3 จุด คือ นม 2 กับของลับ 1”

รุ่งโรจน์ ตรงสกุล (2555) อายุ 54 ปี พูดถึงประสบการณ์เกี่ยวกับจำป๊ะที่จังหวัดราชบุรีว่า “เป็นการแสดงโป๊ตามงานวัด สมัยเรียนชั้นประถมและมัธยมต้น ก็เห็นจัดในงานวัด ผมเป็นเด็กวัดเคยเข้าไปดู 1 ครั้ง คำว่าจำป๊ะเป็นภาษาพูดกัน ส่วนป้ายหน้าโรงเขียนว่าเมียงู เป็นการเต้นการโจวโป๊ขนาดเห็นของลับ เด็กต่างจังหวัดรู้จักจำป๊ะ เพราะเห็นเวลาที่มึงงานวัด หรือมีหนังกลางแปลง จำป๊ะจึงเป็นความทรงจำที่ติดอยู่ในสมอง ต่อมาก็มีเมียงูซึ่งเป็น sub-set (ประเภทย่อย) ของจำป๊ะ”

วงพยอม ณ ลำปาง (2555) อายุ 59 ปี เล่าประสบการณ์สมัยเด็กๆ ที่จังหวัดพะเยาว่า “รู้จักจำป๊ะ เพราะเคยดูในงานวัด ใครๆ ก็เรียกว่าจำป๊ะ ตอนนั้นอายุประมาณ 8-9 ขวบ พี่ชายพาไปดูกลับมาโดนแม่ตีทั้งสองคน ได้เห็นผู้หญิงใส่เสื้อลวมๆ นุ่งผ้าถุงสั้นๆ เดินไปเต้นมาตามจังหวะเพลง แล้วก็ถอดเสื้อออกเห็นหน้าอกขาวๆ ตรงหัวนมมีแผ่นกลมๆ สีบานเย็นเป็นเหลี่ยมๆ ปิดอยู่ แล้วส่ายนมไปมา จากนั้นก็เอามือสองข้างเปิดปิดผ้าถุง ซ้ายที่ขวาที่สลับกันเร็วๆ มองไม่เห็นอะไร พอเพลงจบคนเต้นก็เปิดผ้าทั้งสองมือออก แล้ววิ่งเข้าโรงไป ตอนที่เปิดครั้งสุดท้ายเพื่อโจวของลับ ก็ไม่เห็นอะไร เพราะมีบางอย่างคล้ายแบ่งขาวๆ ปอกปิดไว้ และมีสีแดงๆ แต่ตรงกลาง ผู้หญิงที่ออกมาเต้นมีคนเดียว อาจมี

หลายคน แล้วให้ออกมาทีละคนก็ได้ แต่ไม่ทราบ ไม่ได้ดูต่อเพราะมีผู้ใหญ่เห็นว่าเป็นเด็กจึงถูกไล่ออกจากโรง พอดีขึ้นมาก็ทราบว่ามีนักแสดงคล้ายๆ กันกับจำ๊บ๊ะ แต่เรียกเมียงหูหรือสามอย่างบาท ซึ่งนอกจากจะเต้นแล้วยังให้จับอวัยวะต่างๆ ได้ด้วย”

จันตรี คุปตะวาทีน (2555) อายุ 62 ปี เล่าประสบการณ์ของตนเองในกรุงเทพฯ ว่า “สมัยก่อนมีระบำตาหรั่ง ระบำจำ๊บ๊ะ คือออกมาเต้นสายสะโพก คนเต้นก็จะอวบๆ อื่นๆ นุ่งกระโปรงสั้นๆ เล่นที่ศาลาเฉลิมกรุง ศาลาเฉลิมไทย เขาเรียกกันว่าเต้นจำ๊บ๊ะ มีเพลงแบบเซอร์ฟิงค์ (ผู้วิจัย: เพลงที่คนไทยเรียกกันสั้นๆ ว่า Cherry Pink นั้น Wikipedia ให้ข้อมูลว่า เป็นเพลงจังหวะแอมโบ แต่งโดย Louis Guglielmi ชาวอิตาลีเมื่อ พ.ศ. 2493 โดยตั้งชื่อเพลงว่า Cerisier rose et pommier blanc ต่อมามีการนำไปบันทึกเสียงใหม่ในภาคภาษาอังกฤษในชื่อว่า Cherry Pink and Apple Blossom White ได้รับความนิยมสูงสุดในปี พ.ศ. 2498 โดยติดอันดับหนึ่งของบิลบอร์ดในอังกฤษและอันดับสิบสี่ของชาร์ตในสหรัฐอเมริกา) มีดนตรี ตะลิ่งตึ้งๆ โปะะ ผู้หญิงก็ออกมาสายหน้า สายอก สายกัน สายเอว สายแขน สายขา ในงานวัดก็มี ดูแล้วไม่ควิวไลซ์ คนเต้นก็อ้วนๆ กลมๆ ขาวๆ เคยดูเมื่อสมัยเด็กๆ ที่เฉลิมไทย”

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2555) อายุประมาณ 65 ปี กล่าวว่า “สมัยเด็กๆ เคยแอบดูจำ๊บ๊ะในงานวัดพระสมุทรเจดีย์ ที่จังหวัดสมุทรปราการ โดยมองลงมาจากอาคารสูงที่อยู่ใกล้โรงระบำจำ๊บ๊ะ เห็นผู้หญิงนุ่งชุดคล้ายกับกระโจมอก ยืนเต้นตามจังหวะเพลง โดยเอามือตึงชุดเปิดด้านบนโชว์หน้าอก สลับกับเปิดด้านล่างโชว์ของลับ เปิดปิดสลับกันเร็วๆ จนมองแทบไม่เห็นอะไร ตอนจบถอดออกหมดแล้ววิ่งเข้าโรง”

สุเมธ โกษาแสง. (2555) อายุ 70 ปี กล่าวว่า “จำ๊บ๊ะเป็นการแสดงที่ผสมผสานระหว่างศิลปะกับการเปลือย เคยดูในงานวัดพระธาตุพนมประมาณ ปี พ.ศ. 2504 หรือ 2505 ค่าดู 1 สลึงเดียว”

สุรศักดิ์ หลาบมาลา (2555) อายุ 78 ปี กล่าวว่า “รู้จักจำ๊บ๊ะเมื่อเดินทางจากจังหวัดมหาสารคาม เข้ามาเรียนที่วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยาในปี พ.ศ. 2494 ตอนอายุ 17 ปี เนื่องจากมีโอกาสติดตามอาจารย์ชื่อ เจริญ แสงรัตนกุล และสังัด ภูเขาทอง กับเพื่อนชื่อ กิจจา วาจาสัตย์ ซึ่งไปเป่าแตรให้วงดนตรีของนายหรั่ง เรื่องนาม ในตอนเย็นที่มีการแสดง ที่หน้าโรงมีป้ายเขียนไว้ว่า ‘จำ๊บ๊ะ’ อยู่แถวเยาวราช ใกล้ๆ กับโรงหนังโอเดียนเดิม ในโชว์จัดเป็นฉากๆ ละ 5 นาที ใช้เวลาทั้งสิ้นประมาณ 1 ชั่วโมง มีผู้หญิงหลายคนแต่งตัวโป๊ๆ ออกมาเต้นตามจังหวะเพลง แต่ก็ไม่ได้โป๊อะไรมากมาย คิดว่าการแสดงนี้พัฒนามาจากการเต้นจำ๊บ๊ะตามงานวัด”

รสสุคนธ์ มกรมณี (ผู้วิจัย) อายุ 59 ปี เล่าถึงประสบการณ์ที่เคยดูการแสดงที่ได้ยินผู้ใหญ่สมัยนั้นเรียกว่าจำ๊บ๊ะ บางคนเรียกพลอร์โชว์ “ตอนนั้นอายุ 18 ปี มีงานเลี้ยงต้อนรับบิดาซึ่งย้ายไปประจำที่จังหวัดนครสวรรค์ โดยจัดงานในบริเวณบ้านพักรับรอง ได้ยินคนพูดกันว่าจะมีโชว์จำ๊บ๊ะ จึงรอดูว่าเป็นอย่างไร จนกระทั่งดีก็มาก จึงมีผู้หญิงหนึ่งคนแต่งตัวด้วยเสื้อยกทรงและกางเกงในแบบบิกินีสีแดงปักเลื่อมระยิบระยับ ตกแต่งชุดด้วยผ้าแพรบางๆ ห้อยเป็นริ้วๆ สีส้นแบบสายรุ้งฉูดฉาด ออกมาเต้นตามจังหวะเพลงเซอร์ฟิงค์ สายสะโพก สายหน้าอก ทำตัวอ่อนบิตไปมา เต้นบนเวทีที่จัดไว้สำหรับลีลาศ จากนั้นผู้แสดงเดินเต้นไปตามโต๊ะต่างๆ ให้จับร่างกายและรับเงินมาเสียบไว้ที่เสื้อด้วย ระหว่างนั้นก็ค่อยๆ ปลดผ้าแพรออกทีละชิ้นจนเหลือเพียงชุดชั้นใน แล้วก็ถอดเสื้อยกทรงออก เห็นหน้าอกที่มีฟูดติดอยู่

ตรงหัวนม โขว์การส่ายนมแบบที่ทำให้ฟูซึ่งติดอยู่หมูนเป็นวงกลมได้ สุดท้ายก็ถอดกางเกงในออก มีเครื่องประดับปักเหลื่อมปิดของลับไว้ ก็จบการแสดง”

นอกจากนั้น มีผู้ให้สัมภาษณ์ที่อายุ 60 ปีขึ้นไปกล่าวว่า รู้จักจำป๊ะที่เป็นการแสดงระบำโป๊ในสมัยที่ยังเป็นเด็ก โดยจัดแสดงในงานวัด ให้มีผู้หญิงนุ่งน้อยห่มน้อยออกมาเต้นบนเวที โดยต้องเสียค่าผ่านประตูเข้าไปชม อาทิ เนาสราญ สิริพรหม (2555) รู้จักในงานเดือนสิบ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช สวงค์ ศรีพงษ์ (2555) รู้จักในงานประจำปีวัดหลวงพ่อโสธร จังหวัดฉะเชิงเทรา

ข้อสรุปเกี่ยวกับจำป๊ะที่เป็นการแสดง

จากการศึกษาวรรณกรรม หนังสือ บทความ เอกสาร สิ่งพิมพ์ต่างๆ ดังปรากฏในบทที่ 2 และการสัมภาษณ์ผู้มีประสบการณ์เกี่ยวกับจำป๊ะที่เป็นการแสดง ผู้วิจัยได้ข้อสรุปเกี่ยวกับความเป็นมาและลักษณะของจำป๊ะที่เป็นการแสดงดังนี้

1. คำว่า “จำป๊ะ” ใช้เป็นภาษาพูดที่ใช้เรียกการแสดงที่ยั่วยุกามรมณ์ ซึ่งในปัจจุบันแม้ว่าการแสดงในทำนองเดียวกันนี้ จะมีคำเรียกอย่างหลากหลายไปตามยุคสมัย แต่คำว่า “จำป๊ะ” ก็ยังคงมีการใช้เมื่อให้ความหมายเชิงลบในการนำเสนอบทความ ข่าวทางหน้าหนังสือพิมพ์ สื่อออนไลน์ ในกรณีที่กล่าวถึงการเต้นโขว์ที่เข้าข่ายลามกอนาจาร

2. ผู้ริเริ่มการแสดงจำป๊ะเป็นใครนั้น ไม่มีหลักฐานแน่ชัด แต่มีหลักฐานชัดเจนว่าผู้จัดการแสดงระบำโป๊จนมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักคือ นายหรั่ง เรื่องนาม มีชื่อจริงนามสกุลจริงว่า บุญศรี สอนชุ่มเสียง ใช้ชื่อคณะว่า ระบำมหาเสน่ห์ เปิดการแสดงมาตั้งแต่ก่อนเกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 ในปี พ.ศ. 2482

3. การแสดงจำป๊ะเริ่มเมื่อใดนั้น เมื่อพิจารณาจากข้อมูลการเปิดแสดงระบำมหาเสน่ห์ของคณะนายหรั่ง เรื่องนาม และการแสดงระบำโป๊ตามโรงน้ำชาต่างๆ ประกอบกับระยะเวลาที่พบเห็นการแสดงจำป๊ะของผู้ให้ข้อมูลทั้งหลาย ซึ่งย้อนหลังไปได้ถึง 80 ปี คือ พ.ศ. 2475 และข้อมูลประกอบอื่นๆ ทำให้อนุมานได้ว่า การแสดงจำป๊ะระบำเปลื้องผ้าเป็นกิจกรรมหนึ่งที่เกิดขึ้นในโรงน้ำชาต่างๆ เช่นเดียวกับที่จัดอยู่แล้วในประเทศจีน เมื่อคนจีนอพยพเข้ามาตั้งรกรากในประเทศไทยเป็นจำนวนมากในสมัยก่อนสงครามโลกครั้งที่สอง ก็นำเอารูปแบบโรงน้ำชาเช่นเดียวกับที่จัดอยู่ในประเทศจีนมาเปิดกิจการด้วย ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมากบริเวณถนนเยาวราชของกรุงเทพฯ เนื่องจากเป็นย่านธุรกิจสำคัญของยุคนั้น แต่ยังไม่ได้เรียกว่าระบำจำป๊ะ

4. การแสดงจำป๊ะที่ใช้คำเรียกว่า “ระบำจำป๊ะ” เกิดขึ้นในสมัยหลังสงครามโลกครั้งที่สอง พ.ศ. 2488 โดยผู้จัดคณะเล็กๆ ที่แสดงระบำอย่างของนายหรั่ง เรื่องนาม แต่ดำเนินกิจการแบบคณะแสดงเร่ ออกไปจัดตามงานวัดและงานเทศกาลทั่วไป และแสดงไปกว่าของนายหรั่ง เพราะเจ้าของคณะใช้ผู้แสดงที่เป็นหญิงอาชีพพิเศษ ไม่ต้องแสดงแบบปิดป้อง จึงใช้ชื่อเรียกการแสดงของตนว่า “ระบำจำป๊ะ” นั่นคือเมื่อประมาณ 70 ปีที่แล้ว

5. สถานที่จัดแสดงจำป๊ะ ก่อนทางการจะการห้ามจัดในที่สาธารณะ ได้แก่ โรงน้ำชา (อาทิ ฮั่วลัก ไต้เป๊ะ/ไต้เปะ) โรง/วิก/เวทีในอาคาร (อาทิ อาคาร 9 ชั้นที่เยาวราช ศาลาเฉลิมกรุง ศาลาเฉลิมไทย) โรง/วิก/เวทีในตลาด (อาทิ ตลาดบำเพ็ญบุญ) งานวัด (อาทิ งานภูเขาทองวัดสระเกศ งานวัด

เบญจมาศพิตร งานวัดพระสมุทรเจดีย์ งานวัดพระมหาธาตุฯ งานวัดหลวงพ่อโสธร งานวัดพระธาตุพนม) งานเทศกาลต่างๆ (อาทิ งานฉลองรัฐธรรมนูญ งานประจำปีของจังหวัด)

6. รูปแบบการเต้น เป็นการเต้นตามจังหวะเพลงด้วยท่วงทำนองยวดยวนการมธน์ อาทิ สายสะโพก สายหน้าอก โดยผู้หญิงที่เต้นมีการเปิดหรือเปลื้องเสื้อผ้าให้ผู้ชมได้เห็นหน้าอก หรือเห็นทั้งหน้าอกและอวัยวะเพศ แต่อวัยวะเพศนั้นมักจะมีการพอกปิดด้วยแป้ง ดินสอพอง หรือดอกไม้ การเต้นมีทั้งแบบที่ใช้ผู้แสดงครั้งละคนเดียวหรือแบบหลายคน หากเป็นการเต้นที่ผู้แสดงมีการนำอวัยวะเพศมากระทบหรือชนกัน เรียกว่า ยุทธหัตถ์หรือชนข้าง

7. ดนตรีที่ใช้ในการแสดงจำป๊ะ เป็นเครื่องดนตรี ประกอบด้วย แตรทรัมเปต แตรทอมโบน ปี่ คลาริเน็ต กลองใหญ่ และฉาบ

8. การแต่งกายของผู้แสดงจำป๊ะ ก่อนทำการเปลื้องออก ได้แก่ ชุดเปิดไหล่ เปิดหน้าท้องและเปิดเนื้อเข้าหน้าอก ชุดกระโปรงบาน ชุดราตรียาว ชุดแบบเสื้อคลุมอาบน้ำ ชุดกระโจมอก ชุดกิโมโน ชุดเสื้อยกทรงกับกางเกงใน ชุดกางเกงขาสั้น

9. การแสดงที่เรียกว่า “ระบำจำป๊ะ” “เต้นจำป๊ะ” มีชื่อเรียกอย่างอื่น อาทิ เมียงู สามอย่าง บาท ฟลอริโซว์ อะโกโก้ โคโยตี้

10. ค่าผ่านประตูเพื่อชมการแสดงจำป๊ะ ในสมัยก่อนที่ทางการจะห้ามจัด ได้แก่ 25 สตางค์ 1 บาท 3 บาท และ 5 บาท

การวิเคราะห์ที่มาของคำ “จำป๊ะ”

จากการศึกษาวรรณกรรม หนังสือ บทความ เอกสาร สิ่งพิมพ์ต่างๆ ดังปรากฏในบทที่ 2 และการสัมภาษณ์ผู้มีประสบการณ์เกี่ยวกับจำป๊ะที่เป็นการแสดง ผู้วิจัยพบว่า มีความเป็นไปได้อย่างมาก ที่คำว่า “จำป๊ะ” จะมาจากคำว่า “จัมปะ” ในภาษาจีนแต้จิ๋ว เพราะเป็นภาษาของชาวแต้จิ๋วซึ่งส่วนใหญ่อาศัยอยู่บริเวณเขาวราชเมื่อร้อยกว่าปีที่ผ่านมา โดยนำมาใช้เป็นคำสแลงหรือภาษาพูดสำหรับเรียกการเต้นระบำโป๊ที่แสดงในโรงน้ำชาต่างๆ จนกระทั่งระบำโป๊พัฒนาขึ้นเป็นการแสดงบนเวที มีโรงแสดง และจัดแสดงตามงานวัดต่างๆ โดยผู้จัดใช้คำ “ระบำจำป๊ะ” ในป้ายโฆษณา

อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาตามข้อสงสัยของโบ๊ท ไทยเทียม (2545) ซึ่งพบการแสดงจำป๊ะในหนังสือหสนิยาย พล นิกร กิมหงวน ชุดวัยหนุ่ม ตอนระบำหยาดฟ้า ทำให้ตั้งคำถามว่าคำ “จำป๊ะ” คิดขึ้นโดย ป. อินทรปาลิตหรือไม่ ผู้วิจัยได้ศึกษาหนังสือดังกล่าวพบว่า ไม่ปรากฏที่พิมพ์ในเล่ม แต่เมื่ออ่านประวัติของปรีชา อินทรปาลิตซึ่งระบุว่าได้เริ่มสร้างหสนิยายชุดของ พล พิศารณ และนิกรการุณวงศ์ ขึ้นในปี พ.ศ. 2481 ในเรื่อง “อายุผู้หญิง” ซึ่งอยู่ในช่วงเวลาก่อนเกิดสงครามโลกครั้งที่สอง และต่อมาได้เพิ่มตัวละครอื่นๆ เช่น กิมหงวน ไทยแท้ ดร.ดิเรก ณรงค์ฤทธิ์ ฯลฯ แต่ต้องชะงักไปบ้างในช่วงสงครามโลกครั้งที่สอง ซึ่งประเทศไทยเข้าสู่สงครามในปี พ.ศ. 2584 ซึ่งหลังจากเกิดสงครามในยุโรปไปแล้ว 2 ปี เมื่อสงครามสงบในปี พ.ศ. 2488 ป. อินทรปาลิต กลับมาเขียนหสนิยายชุดสามเกลอให้กับเพลินจิตต์อยู่ระยะหนึ่ง จนถึงปี พ.ศ. 2490 จึงได้ทำหนังสือขนาดสี่หน้ายกชื่อ “ปิยะมิตร” ด้วยตนเอง ซึ่งมีหสนิยาย “สามเกลอ” เป็นเรื่องเอก ออกจำหน่ายทุกวัน และต่อมาในปี พ.ศ. 2501 ได้เริ่ม

เขียนหนังสือสามเกลอฉบับพ็อกเก็ตบุ๊ก ทั้งนี้ ผลงานหัตถ์นิยายชุดสามเกลอที่ออกเผยแพร่ระหว่างปี พ.ศ. 2482-2511 มีจำนวนเกินกว่าพันตอน (สมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทย, ม.ป.ป.; ปริญญา อินทรपालิต, 2532; บุญชิต ฟ้ากมี, 2550; น้ำชาติ ประชาชื่น, 2554) แสดงว่า หัตถ์นิยายชุดนี้เกิดขึ้นในยุคการแสดงจำป๊ะได้รับความนิยม

ผู้วิจัยไม่พบหลักฐานยืนยันว่า ป.อินทรपालิต คิดคำดังกล่าวขึ้นมาใช้เป็นคนครั้งแรก แต่อาจกล่าวได้ว่าการใช้คำ “จำป๊ะ” เพื่อเรียกการแสดงระบำโป๊ มีปรากฏอย่างเป็นลายลักษณ์อักษรในงานเขียนหัตถ์นิยายชุดสามเกลอเป็นแหล่งแรก รวมทั้งใช้คำ “จำป๊ะ” ในความหมายว่า “ถนัดถนี่ เต็มที่ เต็มเหนี่ยว ไม่มียั้ง” เช่น “คอยดูนะ ถ้ากลับมาเมื่อไหร่ แม่จะแทงให้จำป๊ะไปเลย” “อย่างงี้ต้องเอาเงินไปแทงให้จำป๊ะไปเลย” (เยาวา, 2553) จึงมีความเป็นไปได้ที่ ป. อินทรपालิต อาจเป็นผู้คิดคำดังกล่าวขึ้นมาใช้เรียกการแสดงระบำโป๊ที่ได้รับความนิยมในยุคนั้น และก็เป็นไปได้เช่นกันว่าคนทั่วไปในสมัยนั้นใช้คำดังกล่าวเป็น “ภาษาพูด” เรียกการแสดงระบำโป๊อยู่ก่อนแล้ว และ ป. อินทรपालิตได้นำมาใช้ในงานเขียน เนื่องจากผลงานเขียนหัตถ์นิยายสามเกลอมีนักวิชาการให้ความเห็นว่าสะท้อนวิวัฒนาการของสังคมไทย และเป็นบันทึกสังคมไทย (พิสิฐ ภูศรี, 2541; วิชิตวงศ์ ณ ป้อมเพชร์, 2544; สุจริต สัจจพิจารณ์, 2549) นอกจากนี้ พิสิฐ ภูศรี (2541) ยังมีความคิดเห็นว่า ป. อินทรपालิตเป็นผู้มีความสามารถในการใช้ภาษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ “กริยาวิเศษณ์” คือ หาคำมาขยายรูปศัพท์กริยา เพื่อให้เห็นภาพพจน์ชัดเจนขึ้น ยกตัวอย่างคำกริยาต่างๆ ไป เช่น พุด ยิ้ม เดิน นอน นั่ง ฯลฯ หากเขียนออกมาพ่นๆ เขายิ้ม เขาพุด เขาเดิน อ่านแล้วก็ไม่เกิดจินตนาการ แต่ ป. อินทรपालิตเพิ่มเติมเป็น เขายิ้มแห้งๆ เขาพุดเนือยๆ เขาพุดด้วยใบหน้าซ่อนยิ้ม ผู้อ่านจะรับรู้อารมณ์ของตัวละครได้ทันที โดยคำสำคัญที่คิดขึ้นและมีผู้ใช้งานทุกวันนี้คือ คำว่า “มองเท่ง” กับ “เท่งทึง” ที่ ป.อินทรपालิตอธิบายความว่า หมายถึง “ตาย” ซึ่งนำมาจากเสียงปีพาทย์บรรเลงในงานศพ กับคำว่า “เซย” ซึ่งความจริงไม่ใช่สำนวนแต่เป็นชื่อคน คือ ลุงเซย ญาติผู้ใหญ่ของสามเกลอ ซึ่งมีบุคลิกเป็นเท็น ไม่ทันสมัย... บทบาทของลุงเซยทำให้ผู้อ่านติดอกติดใจ จนกลายเป็นคำสแลงว่า “เซย” รวมทั้ง บุญชิต ฟ้ากมี (2550) ได้กล่าวว่า งานเขียนของ ป. อินทรपालิตมีสิ่งที่เรียกว่า “จิตวิญญาณแห่งยุคสมัย” กล่าวคือนอกจากฉากที่สมจริงแล้ว “ความคิด” กับ “จิตวิญญาณ” ของคนในยุคนั้น ก็ถูกนำมาหล่อไว้ในหนังสือ

จากเหตุผลดังกล่าว ป. อินทรपालิตจึงอาจเป็นผู้คิดนำคำว่าจำป๊ะ มาใช้เรียกการแสดงระบำโป๊ที่กำลังมีในยุคสมัยนั้นว่า “ระบำจำป๊ะ” ดังที่ปรากฏในหัตถ์นิยายสามเกลอ เฉกเช่นการคิดคำต่างๆ ดังตัวอย่างที่ได้กล่าวมาแล้วก็เป็นได้ หรือเป็นเพียงผู้ทำหน้าที่สะท้อนสิ่งที่เป็จิตวิญญาณแห่งยุคสมัย

ภาพ 3.1 ปกหนังสือหัตถ์นิยายสามเกลอ

ที่มา: www.samgler.org